

Forfatter: Blicher, Steen Steensen

Titel: Udrag fra Noveller

Citation: Blicher, Steen Steensen: "Noveller", i Blicher, Steen Steensen: *Noveller*, udg. af Esther Kielberg ; Henrik Ljungberg , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1991, s. 323. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-blic03val-shoot-idm140515386631280/facsimile.pdf> (tilgået 20. april 2024)

Anvendt udgave: Noveller

Tragedie (1903-04) det medynkvækkende billede af den gentale, jyske og folkelige digter, hvis tragiske livsforløb var uløseligt forbundet med tema og tonefald i hans noveller.

Hans Blix bestræber sig i sine *Blicher-Studier* (1916) på at udrede dunkle steder i de overleverede tekster og påvise de historiske personer og forhold bag novellemes kunstneriske udformning.

Vilhelm Andersen vurderer i *Illustreret dansk Litteraturhistorie III* (1924) Blicher som et fuldgældigt blad i firkløveret Blicher, Oehlenschläger, Ingemann og Grundtvig, som »er fundet i Romantikens Maanenats». Andersen lægger først og fremmest vægt på det naturpoetiske i både Blichers lyrik og prosa.

Johannes Nørvig forholder sig i *Steen Steensen Blicher – Hans Liv og Værker* (1943) kritisk til Aakjærs pessimistiske bedømmelse af digterens status i dennes egen tid og peger på samspejlet mellem Blichers liv, hans læsning og hans ambitioner. Det er ikke mindst Nørvigs forjæstelse, at Blichers afsæt i det 18. århundredes anglo-saksiske litterære tradition er blevet synliggjort.

Søren Baggesen etablerer med *Den Blicherske novelle* (1965) afgørende det synspunkt, at Blicher er en raffineret fortæller med træk der peger frem mod »det moderne gennembrud». I en efterskrift til en udgivelse af en Blicher-antologi (*Himmelhjerter og andre noveller*, 1975) udvider Baggesen sin vinkel og påviser, at Blichers tekster er »masker», dvs. skriftlige iscenesættelser.

Peter Brask anvender i *Om »En Landsbydegnns Dagboge – en analyse af Blichers første novelle* (1982) en strukturalistisk metode og påviser Blichers intertekstuelle fylde. Brask påviser novellens kompositionelle symmetri og de tekster, som mere eller mindre tydeligt spiller med i dens tematik.

Knud Sørensen skriver med *St. St. Blicher. Digter og samfundsbürger* (1984) en afbalanceret og underholdende biografi, der omfatter både den »tragiske» og den »iscenesættende» Blicher.

Gennem halvdandet hundrede år lægges vægten således vidt forskellige steder i det blicherske spektrum. Af nogle forskere betones hans danske og jyske egenart, af andre hans almene psykologiske – næsten filmiske – registreringsevne. Vise litteraturhistorikere skriver ham ind i en national-lyrisk og folkelig romantik, andre peger på hans realisme og på det kritiske potentiale i hans prosas skrift. Uanset den ene

eller anden vinkel er de fleste optaget af sammenhængen mellem hans livs historie og hans kunsts historier. Set i sammenhæng har Blicher-forskningen vel indtil nu stillet disse to hovedspørgsmål: Handler novellerne om livets tragedie? Eller er »livstragedien» en effektiv kulisse, et behændigt brugt episk værktøj, erhvervet gennem omfattende læsning af stort og småt i den vesteuropæiske litterære tradition?

Bredden i eftertidens opfattelse angiver i hvert fald en væsentlig årsag til, at St. St. Blicher efter sin død erobrede en læserskare han end ikke kunne drømme om i levende live. Men det bør ikke undre, for i hans forfatterskab forenes det underholdende med det komplekse, det lettilgængelige med det tankevækkende.

X. Tekstform

Med hensyn til forkortelser, se den indledende forkortelsesliste i afsnittet *Noter*.

Manuskripterne til Blichers noveller er ikke bevaret, fraset et enkelt (til novellen *Tvillingerne*).

Tekstens trykgrundlag er *SSk*, som er sammenholdt med *DN*. *E Bindstouv* er dog trykt efter *Lv* på grund af denne udgaves synoptiske opstilling af teksten og Peter Skautrupps oversættelse til rigsdansk; oversættelsen er sammenholdt med 1942-udgaven (*PSEB*); selve teksten til *E Bindstouv* er sammenholdt med *SSk*.

Blichers spatieringer af person- og stednavne er udeladt. Øvrige spatieringer er bevaret i form af kursivering. Kapitæler kursiveres ligeledes.

Nærværende udgave medtager ikke de anførelstegn, som i tekstgengivelserne fra Blichers egen tid og i *SSk* indleder de enkelte tekstlinjer i breve (*Siddig Opvaagnen* s. 83-84) og verslinjer i digtstrofer (fx *E Bindstouv* s. 234 og 236).

Principper for tekstrettelser

Principielt er tekstgrundlaget *SSk*, der bringer originaludgaverne med enkelte rettelselser af åbenbare trykfejl (se *SSk* I, 5-6). Dog er der taget hensyn til visse rettelselser i *DN*, der har korrektioner af nogle flere formodede *Stave- eller Sjuskefejl* (I, 315). – I tvivlstilfælde er uoverens-